П III 34

Примерак 10 филера

НОВА ПОШТА

»НОВА ПОШТА«
излази сваког дана ујутру, осим понедеоника и дана иза празника
Редакција и администрација:
УЈВИДЕК, ОРСАГЗАСЛО ТЕР 6/I
Телефон: 39--39. Пошт. фах: 173
Чек. рачун код Пошт. штед. 18.254
Месечна претплата: 2.50 пенга, тромесечна: 7.20 пенга

Год. II. Ујвидек, среда, 19 август 1942 Број 182

У области Кавказа настављају се напади немачких и савезничких трупа

Черчил је отпутовао из Москве

Јапански авиони бомбардовали су Порт Моресби

Немачка Врховна команда саопштава:

У области Кавказа напад немачких и савезничких трупа, упркос жилавог отпора непријатеља, и поред тешких теренских прилика и у тропској врућини, успешно траје и даље. У пристаништима Црног Мора поготцима бомби потопили смо 12 обалних возила, даље један већи тенк брод.

У току нападачких борби од 15 до 17 августа у североисточном продужењу великог завоја Дона, према досадањим констатацијама, више од 12.800 заробљеника смо заробили, сем тога запленили смо или уништили 47 оклопних борних кола и 252 топа. Чишћење бојишта је у току.

Источно од Вјазме више напада непријатеља — делимично противнападом — одбили смо.

У околини Ржева на разним тачкама непријатељ је поново напао са јаким артиљеријским и тенковским одредима. Од 30 јула у тешким одбијајућим борбама, у примерној сарадњи са ваздухопловством, укупно смо уништили 1068 оклопних борних кола. И на северном сектору фронта осујећено је више локалних напада.

Фински авиони су у ваздушним борбама оборили 11 непријатељских апарата.

У ноћи између 16 и 17 августа на Каналу је дошло до борбе између бродова скупљача мина и енглеских брзих чамаца. У току ове један непријатељски чамац је тако тешко оштећен, да треба рачунати са губитком. Један наш брод није се вратио. Далекометни топови ратне морнарице потопили су један непријатељски брод, кога су метци са наших бродова скупљача мина запалили.

У току узнемиравајућих напада, непријатељ је над западном и северном Немачком, као и над окупираном западном територијом, у току борби, изгубио 5 авиона.

Прошле ноћи енглеско ваздухопловство извршило је напад на западну Немачку. У квартовима за становање Оснабрика настала је штета на крововима и зградама. Било је губитака у грађанском становништву. 3 нападачка бомбардера смо оборили.

Немачко ваздухопловство и по ноћи и по дану напало је запаљивим и експлозивним бомбама важне ратне уређаје у Јужној и Југозападној Енглеској. Од бомбардовања настала су разарања и пожари.

Нови успеси немачких подморница

Немачка Врховна команда саопштава:

Немачке подморнице су за последња 24 часа од конвоја и бродова који су појединачно пловили на Атланском океану, Северном Мору и Средоземном Мору, потопиле даљих 11 бродова са 72.000 бруто регистарских тона, даље једну помоћну крстарицу од 12.00 тона и 2 шлепа натоварена војницима.

Регент у Кестхељу

Будапешта, 18 августа. (МТИ). Регент Мађарске боравио је у Кестхељу, где је отсео у замку војводе Фестетича. Господин Регент је присуствовао скаутској вежби приређеној у Црвеној шуми, па је следећег дана изјутра отпутовао.

—oo|||oo—

ЈАПАНСКО МИШЉЕЊЕ О ЧЕРЧИЛОВОМ ПУТУ У МОСКВУ.

Токио, 18 августа. — (ДНБ). Према извештају агенције Домеј, јапански политички кругови у вези са Черчиловим путем у Москву стоје на гледишту да се Черчил већ пети пут понижава у страној престоници и тиме је посредно признао да Британска Империја преживљава највећу кризу у својој дугој историји. У Токију изјављују да је у тренутку када је Черчил отпутовао у Москву био јасан неки план којим жели да реши критичан положај своје земље на туђ рачун.

Седница одбора Четрдесетдвојице

Будапешта, 18 августа. (МТИ) — Државни одбор Четрдесетдвојице одржаће седницу у понедељак, 24 августа, у 11 часова пре подне, у сали за министарске седнице у Парламенту. Предмет: уредба мађарског краљевског министарства о одузимању обртнице и дозволе за рад у случају привидног вођења занатских послова.

—(●)—

ПОСТАВЉАЊЕ НОВОГ ТУРСКОГ МИНИСТРА УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА

Берлин, 18 августа. — (ДНБ). Како се из Цариграда јавља, за новог турског министра унутрашњих послова постављен је Режел Пекер, који је био главни секретар Републиканске странке, а до сада је имао портфељ за народну одбрану и јавне радове.

АНТАЛ ИШТВАН:

„Ствар која нема своје унутарње истине не може се за дуже време ни најсјајнијом пропагандом популарисати"

Дебрецен, 18 августа. (МТИ) — Истакнути догађај предавања у серији на Летњем универзитету у Дебрецену било је предавање министра Антала Иштвана о теми *„Прошлост и будућност пропаганде"*. Министар је указао на то да се при оцењивању великих питања људске животне заједнице често појављују супротни појмови и схватања. Предуслов сређеног државног битисања је да се између разних схватања створи складност и да своје суграђане уверимо о политичким истинама. Основни закон пропаганде је да се ствар која у себи нема унутарње истине за дуже времена не може ни најсјајнијом пропагандом популарисати. Томе насупрот, нема такве добре ствари, па ни напори који служе општим интересима, којој не би била потребна целисходна пропаганда. Често највиталнији народни интереси, најплеменитије намере пропадају, јер нема довољне целисходне пропаганде, која би створила душевну везу са масама. Тајна дејства пропаганде је у томе, да вршилац пропаганде буде сав прожет и убеђен једино тачношћу идеје коју он проповеда. Даље, да она морална начела, о којима говори, својим животом и својим примером подупире. Воду проповедати, а вино пити — у царству пропаганде није могућно. Помоћу старих и примитивних метода у данашњој великој пропагандистичкој утакмици не могу се заштитити најважнији народни интереси. У данашњем рату непријатељска пропаганда покушава да укочи отпорну моћ унутарњег духовног и радног фронта. Циљ рада за просвећивање народа је да некристализује светске погледе народне заједнице, опште своје политичко веровање, да укине подвојености државног и социјалног живота и често уједињењем ових да доведе до изражаја идеју „народне" државе".

Италијански ратни извештај

Италијански главни стан саопштава:

На египатском фронту наша артиљерија је успешно одвратила на снажну артиљеринку ватру непријатеља. Неколико предузећа непријатељских тенкова одмах смо одбили. У току ноћног ваздушног напада над Марса Матрухом од 3 непријатељска бомбардера месна противавионска одбрана оборила је 2. Немачки ловачки апарати оборили су 2 апарата Кертис, а сувоземне противавионске батерије трећи апарат Картис.

Осовински авиони извршили су нападе на ваздухопловне и поморске базе Малте. На једном тешко оштећеном теретном броду, кога су хтели вући конопцем, постигли смо поново пуне поготке.

У Риму је у понедељак по подне наређена ваздушна узбуна, јер се појавио један авион непознате народности. Ловачки апарати су утврдили да је реч о једном француском авиону.

Једна наша подморница на Атланском океану потопила је наоружани моторни брод „Медон", који је пловио под енглеском заставом, и амерички пароброд „Калифорнија", даље је потопила један теретни брод са укупно 18.855 тона. Сем тога, погодила је један други моторни брод од 10.000 тона.

Званично саопштење о састанку Черчил—Стаљин

Берн, 18 августа. — (БТ) Истовремено са Москвом, у Лондону је издат званичан извештај о састанку Черчила и Стаљина. Између осталог, саопштење констатује да је донет читав низ одлука у погледу европских ратних операција. Черчил је у недељу отпутовао из Москве.

—o—

НОВА ПОШТА

Као што смо јуче донели, према извештају ДНБ-а, Черчил је отпутовао у Москву. У берлинским политичким круговима ово путовање је у центру пажње. Интересантан је коментар берлинског дописника „Регели Мађарорсага“ о овом путу, те ћемо га цитирати. Премда је светска штампа, каже се у том извештају, већ недељама раније писала о том путу, немачка званична агенција је тек сада дала саопштење да је Черчил 13 августа стигао у совјетску престоницу. У политичким круговима, каже дописник РМ, сматрају да је енглески министар претседник путовао преко Египта и Ирана. Тиме се објашњава што је сразмерно касно стигао у совјетску престоницу. У вези са овим путем изводе се далекосежни закључци. Тако се сматра да су само знаци тешке кризе, који се истовремено опажају и у Енглеској и у Совјетској Унији, нагнали Черчила на одлуку да пође на опасан пут.

Берлински дописник РМ каже даље да Стаљин због критичне војне ситуације жели да у своје руке узме решење војних проблема, иако је он сам наименовао Молотова за првог потпретседника Савета народних комесара, односно за свога заменика.

Све ове чињенице су разумљиве када се у немачким ратним извештајима чита да је успело уништити совјетску отступницу на Кавказу, што практично значи да су уски пролази брдског ланца отворени пред немачким трупама, закључује РМ. Немачке трупе на другој страни брзо напредују у долини Куме и Малка-Терека, тако да други најважнији петролејски извор Грозни долази све више у опасност. Док завој Дона — како произлази из данашњег ратног извештаја, каже дописник РМ — потпуно чисте од непријатељских снага, дотле су немачке трупе заузећем Елисте постигли стратегиску предност и приближиле се свом циљу.

Дописник РМ даље каже:

„Есенер Национал Цајтунг“ доноси занимљиве податке у вези са политичким преговорима између УСА и Вишија. Лист указује на то да би Рузвелт на сваки начин тако желео да реши проблем Француских Антила да овај западноиндиски посед Француске буде сведен на колонијални ранг УСА. Како саопштава женевски дописник листа, вишиска влада је ставила до знања Рузвелтовом министарству спољних послова да УСА потцењује војну снагу Француске. Изјава Лавала да је Француска довољно јака за одбрану свога колонијалног царства односи се још у већој мери на матичну земљу. Француска војска, преостала после примирја, моћи ће са ванредном лакоћом да осујети оне англо-америчке наде које су полагане у поремећај унутарњег мира Француске“.

Иако се данас англо-америчка штампа мало бави питањем другог фронта, оно можда много више интересује неутралну штампу. Како јавља „Регели Мађарорсаг“, стокхолмски „Дагенс Нихетер“ доноси извештај из Лондона и каже да је услов за стварање другог фронта била нада да ће успети Ромела још овога лета изгнати из Северне Африке. Англосаксонци су приликом пута Молотова у Лондон и Вашингтон дали обећања о стварању другог фронта, каже РМ, у таквом тренутку када су у Африци стајали боље но данас. Али потом је дошла катастрофа 13 јуна код Најтебрица, велики тенковски пораз, чија је последица био огроман пораз Енглеза у Северној Африци. Тај пораз је утицао не само на израђене планове о стварању другог фронта, већ је положај Англосаксонаца у Египту и на Блиском Истоку довео у озбиљну опасност. После немачког продирања на Кавказу, каже даље РМ, Египат је доспео између две ватре. Енглези би имали пуно разлога да — како то претпоставља „Пти Дофеноа“ — на московским преговорима траже од Совјета безусловно бранење Кавказа. И Совјети имају пуно разлога, наставља даље спољнополитички коментатор Р М,па и даље пожурују стварање другог фронта. Али Руси су само у том случају вољни да бране Кавказ — и у интересу Египта — ако Енглези успоставе други фронт.

х—з.

Кроз ШТАМПУ

Политика Француске

„Донауцајтунг“ наводи писање дипломатског кореспондента ДНБ, који, у осврту на политику Француске, каже: „Чести разговори између маршала Петена и његовог шефа владе Лавала довели су, изгледа, до принципиелног формирања француске политике, која би се могла свести, отприлике, на следећу формулу: „Нови унутрашњи поредак као предуслов за задатке који Француску очекују у новој Европи“. Најновије изјаве Петена и Лавала — вели даље дописник ДНБ — потврђују тачност овога формулисања. С немачке стране се, у разним приликама, поновно указивало на то да унутрашње оздрављење Француске лежи и у интересу Европе, и да стога унутрашњи развитак ове земље наилази на одговарајућу пажњу. У Немачкој се показује, свакако, разумевање за тешкоће на које указује Лавал, и тражи се да се о њима у оквиру могућности поведе рачуна, као што показује и пресељавање многобројних француских надлештава владе из Вишија у Париз, а не на последњем месту и враћање француских ратних заробљеника. Унутрашњи нови поредак, међутим, остаје специфично задаћа Француска, која има да пође из најприснијег убеђења. Пјер Лавал и маршал Петен показали су своју вољу за то. А где има воље, има и пута“.

*

„Нојес Винер Тагблат“ подвлачи да је италијанска ратна флота сада опет у пуној мери способна за акцију и претставља веома опаснога фактора у Средоземном Мору. „Уосталом — пише лист — сваки пут бива све теже и опасније да се Малта уопште још достигне са којим конвојем, пошто су последњи порази у Северној Африци, и велики губитци које је током последњих месеца претрпела енглеска ратна флота у Средоземном Мору, необично погоршали ситуацију. Сагласно морају онда коментари енглеске штампе да признају да о неком офанзивном значају Малте више не може бити говора. Малта има данас још само одбранбену вредност утолико што везује ваздушне снаге непријатеља. Малта као оперативна база енглеске флоте престала је да постоји, па и као операциона база за енглеске подморнице и бомбардере Малта је знатно, скоро потпуно, изгубила вредност. Ма како да је знатна природна заштита Малте, ово утврђење — вели се даље у некојим коментарима, не може постојати без сталнога снабдевања горивом, муницијом и храном“.

„Том приликом — додаје бечки дневник — у енглеским коментарима устручавају се да признају да је снабдевање и залихе, које су при такО огромним губитцима бродовља пре два месеца могле бити донесене на Малту већ биле на измаку, и да стога енглеском ратном вођству није остао други избор него да рескира нов конвој ако неће да настане озбиљна опасност за отпорну снагу овог острва“.

*

„Пестер Лојд“ доноси из Берлина: „13 августа састали су се Индуси из свију делова Европе у Берлину, у хотелу „Кајзерхоф“, да заузму став према најновијим догађајима у Индији. Збор, на коме су говорили инострани Индуси, примио је резолуцију у којој се држање британске владе најоштрије осуђује. Држање Британаца у Индији јасно је показало пред светом — каже се у резолуцији између осталог — да се Енглези и Американци нису борили за слободу нација или за осигурање демократије, него само за империалистичке циљеве. Садашњи положај у Индији доказ је за то. Жеља за независношћу у Индији је толико јака, да националну борбу не могу да задрже ни терористичке радње ни ни брутално угњетавање. Прокламација се завршава речима: „Индуски је народ срећан да у особи Субхаза Чандра Бозеа има вођу који се налази ван дохвата британске силе. Конференција Индуса који живе у Европи даје своје симпатије и потпору борби за слободу индиског народа. Ми свечано изјављујемо да у часу нужде стојимо уз своје земљаке, и да ћемо све учинити да бисмо осигурали успех борбе за националну слободу и независнот.“

FRANZ JOSEF
ГОРКА ВОДА

Адмирал Стерлинг о тешким губитцима тонаже

Вашингтон, 18 августа. — (ДНБ). Адмирал Стерлинг изјавио је да су осовинске подморнице од јануара потопиле 420 транспортних бродова у западном делу Атлантског Океана. Додао је да је рат доспео у врло критичан период због губитака, који нова грађења не могу надокнадити. По сваку цену треба да осигурамо наше поморске путеве — рекао је — јер ако то не будемо могли учинити, онда ће наши савезници претрпети пораз. Нагласио је да питање тонаже остаје све дотле нерешиво, док се не успе у борби против подморница да пронађе успешније сретство.

МАЂАРСКИ ХОНВЕД СПАШЋЕ БУДУЋНОСТ ТВОГ ДЕТЕТА И ЖИВОТ ДОСТОЈАН ЧОВЕКА. НЕЗНАТНА ЈЕ УЗВРАТНА УСЛУГА, АКО ГА ТОПЛИМ ОДЕЛОМ ПОМОГНЕШ У КРАЈЊОЈ ПОБЕДИ!

Ромел је осујетио план англосаксонаца о офанзиви на Средњем Истоку

Софија, 18 августа. — (БЕ). Према овамо приспелим извештајима, египатско продирање маршала Ромела предухитрило је план англо-америчког војног вођства, према коме су хтели 15 септембра створити други фронт на Блиском Истоку са 100.000 америчких војника, 2 тенковске дивизије и 500 ловачких апарата и бомбардера. Због египатских догађаја англо-америчка команда била је присиљена да трупе са Средњег Истока баци на друго место. Тако дакле, остварење савезничких офанзивних намера не може доћи у питање у догледно време.

Тешки задаци Енглеске

Берн, 18 августа. (БТ) — Један берлински лист доноси саопштење енглеских листова, према којима је Черчил стога отпутовао у Москву да би улио храбрости Стаљину. С том у вези, шварцарски лист подвлачи да је помагање Совјета само једно од оних основних питања која треба да реши Лондон. Ова питања су следећа:

Треба помоћи Совјете, треба бранити Египат и Блиски Исток, треба спречити да устанак Индуса не добије крајњи обим, треба успоставити други фронт, треба остварити сарадњу са Сједињеним Државама, треба створити заједничку команду и, на крају, треба преброди́ти унутрашњеполитичку кризу. Међутим, према знацима — пише лист — Черчил није могао ништа паметније пронаћи него то, да предложи бољшевичком савезнику стварање војног триумвирата, уз учешће једног совјетског генерала.

Све тежа ситуација у Индији

Амстердам, 18 августа. — (ДНБ). Према извештају енглеске обавештајне службе, у Бангалору полиција је пуцала на масу која је — како се у званичном извештају каже — показала непријатељско држање. Услед паљбе, један човек је изгубио живот, а 28 су рањени. Демонстранти су убили 27 војника или ранили. И већи број полицајаца је рањен.

Енглеска обавештајна служба јавља и то да су демонстранти у Надпуру напали две полициске станице, од којих су неки употребљавали и ватрено оружје. Војска је између 12 и 15 августа у 47 махова употребљавала оружје и 25 пута интервенисала. Тридесет демонстраната је умрло, 17 рањено. Услед полициске интервенције двојица су умрли, а 18 рањени.

Какви прилози треба да се дају Хонведима

Једно информативно саопштење

Као што смо јуче јавили, иницијативом ДМКС-а и Левента покренута је акција да се и у Ујвидеку скупљају као прилози топла зимска преобука за Хонведе који се боре на Источном фронту. Дан скупљања утврђен је за недељу 30 августа. Да би посао био упрошћен, пре овога дана у све куће биће достављени посредни формулари у дупликату, па којима ће дародавац исписати своје име и занимање, као и означити предмете које даје као свој прилог, тако да када 30 нађу скупљачи они ће им предати спремљење предмете, а од њих на дупликату добити потврду о пријему.

У првом реду рачуна се на ове предмете: 1. вунене наруквице, 2 кратке вунене чарапе, 3. вунене штупне, које употребљују ловци и фудбалери, 4. рукавице разне врсте, крзнене и вунене, 5. смучке и опреме за њих, 6. скијашке ципеле од броја 42 на више, 7. топал доњи веш, нарочито јегерово рубље, 8. светери, дресови и пуловери свих врста, 9. вунени шалови, 10. наочари за снег, 11. крзнени прслуци и пршњаци, 11. кратки топли капути, 12. разноврсне шубаре од крзна и од вуне, 13. разна остала крзна, а нарочито јагњећа, прекривачи, ћебад и вреће за ноге, 14. разни предмети од вуне који се могу прерадити

ПОНОВАН ВАЗДУШНИ НАПАД НА ПОРТ МОРЕСБИ

Будапешта, 18 августа. — (МТИ). Према извештају из Мелбурна, 24 јапанска бомбардера извршили су напад на аеродром Порт Моресбиа. Бомбардовање је причинило штету и неколико људи је изгубило животе. Ова акција — каже званичан извештај аустралијанског главног стана — доказује да операције на Саламонским острвима не везују сву ваздушну снагу Јапанаца.

ЗРИЊИ (Рекс)

Данко Пишта

Одличан мађарски музички филм

Јавор П., Лукич М. и Шимор Е.

АПОЛО

Само за одрасле изнад 16 година

Девојчица бежи

одличан француски шаљиви филм

АТИЛА

Бурна ноћ

Одличан мађарски весео филм

Толнаи К., Патаки, Рајнаи Г., Биличи Т., Маклари З.

ИЗЛОЖБА „МАЂАРСКА ОТАЏБИНА — МАЂАРСКИ МАЧ"

претставља поучну пропаганду за чврстину државног поретка и одличан дух нашег хонведства

Будапешта, 18 августа. (МТИ) — Ратни описи, који свакодневно пристижу са Источног фронта, заносе наша срца и ми у својим душама пригрљавамо сваког појединог нашег хонведског ратника. Сунце мађарског витештва сија сјајније него икад. Само са највећим признањем и поносом можемо да пишемо о самопожртвованости, храбрости, која пркоси смрти, наших хонведских трупа, а којом заслужују своје место у борби за нашу хиљадугодишњу отаџбину и хиљадугодишњу европску културу.

Хиљадугодишњу историју овог беспримерног мађарског витештва из карпатског базена приказује изложба „Мађарска отаџбина — мађарски мач", приређена у Мичарску и Музеју за лепе уметности. Ова историска изложба, са народним васпитним дејством и брижљиво и са много старања приређена, претставља поучну пропаганду за чврстину нашег државног поретка и одличан дух нашег хонведства.

Немири у Индији

Бомбај, 18 августа. — (ДНБ). Улице вароши Кумба Аконен маса од око 10.000 душа забарикадирала је и иза барикада осула пљусак каменица на енглеску полицију. Неколико полицајаца је рањено. У одговор на то, полиција је пуцала на масу. Један је човек умро, а четири рањена.

У Бомбају и Калкути дошло је до нових демонстрација. Полиција је била приморана да употреби оружје и међу демонстрантима многи су умрли или рањени.

У Мадрасу и Бангалореу дошло је до сличних демонстрација. У ова два места убијено је 27 војника. а многи полицајци су рањени.

Наредба о семену за сетву,

о борби сунцокрета и засејавању репице

Министар пољопривреде поново позива заинтересоване пољопривреднике, да у смислу наредбе о приносима од приноса жита пре свега осигурају потребну количину семена за сетву. Онај пољопривредник чији принос квалитативно није подесан за семе за сетву, може свој принос да замени житним семеном за сетву истог квалитета и исте врсте. Коме није жито родило чак ни за семе за сетву или пак није у стању да обезбеди своју потребу у семену за сетву, или пак не може путем замене да дође до потребне количине семена, може на основу уверења општинског поглаварства семе за сетву купити код Хомбара.

Сунцокрет, који је благовремено засејан и одгајиван на одговарајући начин, већином је у зрењу, па се може рачунати с тим да ће берба, уопште узевши, почети већ крајем августа. Због тога упозорују се пољопривредници са надлежног места да свој сунцокрет у зрењу, нарочито ако се налази изложен опасностима од ветра и високог је раста, осигурају против тежи оштећења од ветра на начин описан у водићу за производњу. Подробан водић за одгајивање може се тражити од пољопривредних комора и од провинциских поверника „Футуре".

Време засејавања репице је од 20 августа до 3 септембра, и стога ко жели да одгаја репицу са добрим успехом, треба да се благовремено постара за њено засејавање. Задруга за уновчење уљеног семена, већ је разаслала у многе крајеве семе за сетву репице. За препоруку је да свако ко жели да учествује у одгајивању репице, што пре пошаље своју пријаву било ком провинциском поверенику „Футуре".

У Зомбору је под претседништвом великог жупана г. др. Деака одржана конференција у вези са сакупљањем зимске одеће за хонведе

Зомбор, 18 августа. (Телефоном) — Синоћ је одржана конференција коју је сазвао велики жупан бач-бодрошке жупаније г. др. Деак Лео, а на којој се претресало питање организовања прикупљања зимске одеће за хонведе. Конференцији су присуствовали претставници свих удружења без обзира на веру и на народност, а претседавао је велики жупан г. др Деак Лео, који је топлим речима поздравио присутне, изложивши циљ конференције и значај племените акције за прикупљање топле одеће за хонведе, коју је са толико разумевања и националне свести повела Узвишена Супруга Регента. Затим је г. др. Деак између осталог рекао:

Наши хонведи воде гигантску борбу на Источном фронту. Они ће свој задатак до краја примерно обавити и постићи нове успехе и победе све до коначног свршетка овог светског сукоба из кога ћемо изаћи ојачани. Сви ми који се код куће налазимо позвани смо да са највећим разумевањем пружимо нашим борцима све оно без чега можемо бити, нарочито што се тиче зимске одеће, јер ће сваки топли део одеће добро доћи нашима на фронту. У овој акцији прикупљања одеће наша Бачка као најбогатији крај Отаџбине треба да буде прва, доказујући тиме и своје богатство и своју високу националну свест. Наши хонведи на бојном пољу бране подједнако сваког грађанина ове државе, без обзира на веру и народност па због тога треба свако да пружи свој прилог у зимској одећи и тиме олакша хонведима наступајуће дане на Инточном фронту — завршио је г. др. Деак.

У наставку конференције донети су закључци, на основу којих ће се спровести организација за прикупљање.

С. С.

НЕМАЧКЕ ТРУПЕ, УПРКОС ТРОПСКЕ ВРУЋИНЕ, НАПРЕДУЈУ НА КАВКАЗУ

Берлин, 18 августа. (Интеринф) — Немачке и савезничке трупе на подручју Кавказа и даље настављају са успешним продирањем, упркос жестоком непријатељском отпору и тропским врућинама. Приликом акције рашчишћавања на северозападном делу велике донске окуке, савезничке трупе заробиле су 12.800 непријатељских војника. Поред тога, код Ржева је од 30 јула до данас, заплењено 1000 совјетских тенкова. Непријатељски напади на том подручју су жестоко одбијени.

НАШИ ХОНВЕДИ СВАКОГ ДАНА ГЛЕДАЈУ СМРТИ У ОЧИ, КОЈА НА ЊИХ ВРЕБА ИЗ ОРУЖЈА И ЛЕДЕНИХ СЕНИ РУСКЕ РАВНИЦЕ. СПАСИМО ИХ ТОПЛИМ ОДЕЛОМ ЉУБАВИ!

У ПАРИЗУ ЈЕ УХВАЋЕН АТЕНТАТОР ЧЕШКОГ ПОРЕКЛА

Париз, 18 августа (БЕ) — На париској Источној станици један мушкарац је оставио у гардероби ванредно тежак пртљаг. Сумљиви пртљаг су отворили жељезничке власти и у њему нашле 55 граната британског фабриката. Сутрадан, када се појавио власник пртљага, детективи су га позвали да се легитимише. Мушкарац је тада извадио револвер и испалио више метака. На крају је ухваћен и констатовано је да је рођен у Чешкој.

—oo|||oo—

БОЈНИ БРОД „НЕЛСОН" СА ТЕШКИМ ПОВРЕДАМА УПЛОВИО ЈЕ У ЛУКУ ГИБРАЛТАРА

Берлин, 18 августа. (БЕ) — Према извештајима приспелим у Берлин, енглески бојни брод „Нелсон" са веома тешким оштећењима упловио је у пристаниште Гибралтара. Са палубе су транспортовали око 200 тешко рањених морнара, као и спасену посаду из мора са потопљених енглеских ратних бродова.

— Велики жупан Сабадке г. др. Рек Андор издао је проглас грађанству позивајући га да поклони зимске ствари за хонведе на Источном фронту.

— Депутације разних удружења посетиле су ових дана великог жупана Сабадке г. дра Рек Андора, као и градског начелника г. др. Велђи Јаноша и честитали су им поводом прве годишњице њиховог постављења. Прву депутацију предвео је великом жупану градски начелник г. др. Велђи, који га је поздравио у име градског чиновништва. Затим су следиле разне депутације друштвених организација, као и владине странке.

— На дан Св. Стевана биће затворене све берберске радње. Фризерска секција Занатске корпорације извештава грађанство да ће у четвртак на дан Св. Стевана све берберске радње бити затворене преко целога дана. Међутим, у среду берберске радње могу бити отворене до 9 часова увече.

— Тужним срцем јављамо свима сродницима и познаницима да је наш никад непрежаљени супруг, отац, деда **Светозар Настић** преминуо у 71 год. живота 18 августа 1942. Сахрана обавиће се 19 о. м. у 4 сата после подне из капеле на Алмашком гробљу. — Ожалошћена породица. 1278

— Цела глумачка трупа се удавила. Како МТИ јавља из Лисабона, један мали брод, који је пловио у близини Азорских острва, услед снажне олује се преврнуо и том приликом се удавило 17 путника, чланови једне глумачке трупе.

— Не пуши на колима натовареним житном храном! У атару Бодрогхалома, један сељак, седећи на колима натовареним јечмом, запалио је цигарету. Од искре настаде у колима пожар. Сељак је благовремено скочио из кола, али поплашени коњи појурише, са запаљеним колима, међу неке пластове, који су се такође запалили и сви изгорели. Штета износи 10.000 пенга.

— Шећер за укувавање издаваће се до 22 августа. Министар за јавно снабдевање модификовао је своју ранију наредбу о издавању шећера за укувавање на тај начин, што ће она лица, која до сада нису још узела тај шећер, моћи од 17 до 22 августа да га набаве уз издату дозволу.

— Док је полиција за њим трагала, он је скривен читао љубавне романе. Још јануара извршена је провална крађа у трговини Бернхард Липота у Жабљи. Украдене ствари из те радње уновчио је својевремено Ковач Јоаким, из Шајкашђерђе, против кога су власти одмах расписале потерницу. Сада је Ковач од стране жандармерије ухапшен. Приликом саслушања, изјавио је да се од јануара па до данас скривао у једној камари сламе у хатару Жабље, цело време је читао љубавне романе и тако му није било досадно. Код њега је нађено романа у вредности од 45 пенга.

Велики ратни дан наших артиљераца

Извештај хонведских ратних извештача, — Ференц Ђарпаш, наредник).

Осматрама на крају шуме. Око нас мртва тишина. Предео је потпуно миран. Сунце излази у пурпурном црвенилу. Између шумских чистина преливају се брежуљци обрасли травом. Онде, међу брежуљцима, шумарцима, окупља се разбијена 40 бољшевичка дивизија. Овде хоће да покуша што је немогуће: да нађе излаз. Налазимо се у артиљериској осматрачници и добро видимо сваки њихов покрет.

Ту је поред нас Молнар Шандор, осматрачки подофицир одељења, младић који служи другу год. кадровског рока. Налазимо се у једној ували. Једино он са својим инструментима осматра терен. Невероватна снага: У рукама овога младића налазе се животи хиљада. Непријатељ, који је сад у сабирању, спреман да избије и не слути да су му минути израчунати.

Молнар Шандор брзо рачуна; рачуна ситуацију, а уједно и даје извештаје. Неколико тренутака касније преко наших глава заурлава и ускоро треска у непријатељске положаје тешкокалибарска граната наше артиљерије. Она удара тачно међу јединице Руса који беже у маси.

Настаје велика трка и безглавост. Осматрач сада оперише са много прецизнијим елементима гађања. Нова паљба, нови погодак, а потом почиње главна „игра". Сада окидају батерије: секири, ланп, а потом галантаи. Сваки погодак удара на своје место.

У овај „концерт" укопчава се и немачка артиљерија. Непрекидна паљба. Безглава трка и јурњава настаје у редовима Руса, који желе да се избију из ове ситуације. Коњица у галопу, артиљерија са запрегом, моторизоване и борне јединице, као и пешадија подједнако су изгубили главу. Као без главе јуре из једног шумарка у други.

Руско вођство чини још један покушај. Ослањајући се на велике шуме које се простиру десно од нас, настоји да сконцентрише своје трупе које се налазе у суседним селима, мислећи да ће се у прикривеном месту лакше кретати. Подофицир Молнар, са својим инструментима и оком, са своје узвишице добро види и онде. Следује нов извештај, нова ватра, па онда прави артиљериски ураган мађарске и немачке артиљерије. Овде сада ступа у дејство и ново тајно средство Немаца „смртне оргуље". Њихов глас је језив и личи чопору младих шакала, а дрхти и тресе се земља. На непријатељској страни све је само једно море дима, пламена и прашине.

Није прошло ни 20 минута, а код непријатеља је настало право расуло. У том тренутку одјекнуо је моћан мегафон једног одељења за ратно обавештавање:

— Борба је бесмислена, Руси! Предајте се!

Долазе већ први заробљеници. Један од њих стаје на микрофон и под својим именом јавља се друговима:

— Дођите, другови. Овде говори Х. У. Не бојте се. Мађари нас не дирају. Даће вам да једете и послаће вас на рад. Поново мирнодопско оруђе: коса, мотика и плуг доћиће у ваше руке. И земљу ћете добити. Радићете вама.

Убрзана ватра артиљерије престаје. Био сам очевидац једне битке, коју је у ствари водила само артиљерија. Артиљерци су почели, они су је и одлучили. Наша пешадија креће на посао чишћења. Црвени војници предају се на десетке хиљада: официри и подофицири, као и војници у бескрајним редовима полазе ка концентрационом логору. Овај сектор успели смо да дефинитивно ликвидирамо. Благодарећи храбрости и одлучној извиђачкој способности Молнар Шандора, подофицира, све нам је ово успело без икаквих губитака, изузев неколико сасвим лако рањених.

Осматрач и команданти артиљерије предложени су за одликовање.

— Рација на пијаци. Јуче ујутру је месна полиција са контролним органима Градског апровизационог звања извршила рацију на пијацама, пошто су у последње време пиљари и произвођачи продавали своје производе много скупље од прописане цене. Нарочито је скупље продаван кромпир, по 50 и 60 филера кг., а максимална цена износи свега 32, односно 36 филера по кг. Од већег броја продаваца конфискован је кромпир и продан по прописној цени, а против њих се води истрага. Неки од продаваца су одмах предати суду, који ће им судити по Закону о сузбијању скупоће.

— Убио га гром на друму. У жупанији Ђер, на путу између општине Нађсентјанош и Гењи, возио се на волујским таљигама Јанош Бахари, са једним дететом. Путем га ухвати непогода, и гром убије несрећног земљорадника и оба вола, док је синчић добио тешке опекотине.

— Воз прегазио дете. У Будапешти, при железничком прелазу у перифериској улици Лечеи особни воз прегазио је двогодишњег дечка Лајоша Вајса. Истрагом је установљено да се дете онде играло, а возовођа га је опазио тек кад је већ било касно да заустави локомотиву.

— Стари Циганин због панталона заклао унука. Из Унгвара се јавља: Стари Циганин Ласло Будаи био је запослен на једној грађевини са својим унуком Ласло-ом. Кад су завршили посао, послодавац им је на име награде дао нека стара одела. При подели одела, деда и унук су се посвађали и стари Циганин је у љутини потегао нож на свога унука и пререзао му гркљан. Младић је на месту остао мртав. Жандармерија је ухапсила старог Циганина.

— Линчован крадљивац воћа. Како се из Будапеште јавља, надничар Пал Хорват украо је од једне пиљарице већу количину воћа. Пиљарица је то одмах приметила и почела да дозива у помоћ. Многи пролазници појурили су за лоповом, ухватили га и са гвозденим шипкама линчовали. Крадљивац воћа пренет је у тешком стању у болницу.

— Месар осуђен на пола године затвора за поскупљивање робе. Како се из Коложвара јавља, тамошњи месар Јанош Фодор продавао је у својој радњи месо изнад максималне цене. Суд га је сада, на основу саслушаних сведока, осудио на пола године затвора и 2.000 пенга новчане казне.

РАКОЦИ (Палас)

Бал под маскама

Грандиозан мађарски филм који се истовремено даје и у Будапешти

Серењи, Ајтаи, Грегуш З., Тураи. Биличи, Михаљфи

Од 23 VIII о. г. почиње:

ЛА КОНГА

музички филм

Са Мики Руни и Џиди Гарланд

У сали су инсталирани модерни апарати за хлађење дворане

— Излетнички воз за Будапешту. У вези са Сајмом у Будапешти, за који влада велико интересовање, Дирекција МАВ-а одлучила је да у суботу, 22 августа пусти у саобраћај један популаран викенд воз, за који ће важити посебне јевтине цене. Воз полази из Ујвидека у 6.20 изјутра, из Ујвербаса у 7.10, Сабадке 8.20, а у Будапешту стиже у 11.45. У повратку воз полази из Будапеште у 0.25 у недељу изјутра, тако да стиже у Ујвидек истога дана у 6.32 часа. Цена је јевтина и износи за одлазак и повратак 13.74 пенга. Скреће се пажња путницима да се благовремено постарају за карте, јер ће се издати само онолико карата колико има места у возу.

— Женски леш нађен, искасапљен, у коферу. Приликом контроле пртљага, која се у Хрватској обавља и на унутрашњим пругама, службеници су, у особном возу на прузи Загреб—Земун нашли, у коферу загребачког кројача Херца, раскомадан леш једне жене. Херц је изјавио да се његова жена дан раније обесила, па је он, из страха од заплета, леш исекао на комаде и ставио у кофер, у намери да га гдегод закопа. Прегледом леша је, међутим, установљено да има на врату очигледних трагова удараца неким тврдим предметом. Херц је ухапшен под сумњом да је извршио убиство.

— Рација станова. Прексиноћ у 8 часова полиција је извршила рацију станова, односно станара у Левес, Петефи и Сечењи улици. Ово је учињено стога што полиција жели контролисати станодавце, да ли су удовољили пропису пријаве станара. Свега у три случаја поведен је поступак.

— Осигуране су потребне количине инзулина за дијабетичаре. Према вестима из Будапеште, са надлежног места се саопштава да је потребна количина инзулина за шећерне болеснике — дијабетичаре, потпуно осигурана из производње у земљи. На основу статистичких података Мађарској је годишње потребно 134 милиона инзулинских јединица, а од овога произведено је у земљи 70 милиона јединица док је мањак накнађиван увозом. С обзиром на ратне прилике указала се потреба да се повећа производња у земљи, што је и успело да се организује, тако да сада фабрике у земљи производе годишње око 170 милиона јединица, те ће преостати и за извоз.

— **Прослава дана Св. Стевана** у Сабадки извршиће се на свечан начин. Свечана миса одржаће се 20 августа пре подне у 9 часова у цркви св. Терезије. Беседу на мађарском и буњевачком језику одржаће др. Ијаш Јожеф, надбискупски викар. — На дан Св. Стевана берберске радње у Сабадки могу бити отворене до подне.

— **Позив.** Руско добротворно друштво у Ујвидеку одржаће дана 23 августа 1942 год. у 4 часа по подне, у Бенито Мусолини ул. бр. 3/I, своју ванредну скупштину, на коју позива своје чланове. Ако се скупштина не би у одређено време, због недоласка довољног броја чланова, одржала, то ће се иста, без обзира на број присутних чланова, одржати у 5 часова по подне истога дана и на истом месту са следећим дневним редом: 1. Избор записничара и два члана оверача. 2. Извештај Управног и Надзорног одбора. 3. Ликвидација друштва.

— **Огромне количине свежег воћа** допремљене су на пијацу у Сабадку. Ова пијаца имала је увек велик промет, који се ове године још више повећао услед тога што је пијаци враћена и винородна Келебија, чувена по својим јабукама. Ове године је род воћа врло добар. Особито јабуке, шљиве, крушке су добро родиле. Цене су знатно пале, ма да извозна трговина прима велике количине. Цене шљивама пале су на половину. Крушке од 20 филера па на више. Грожђе од 1 пенга, па на више. За лепе јабуке плаћа се више од 70 филера. Пијаца у Сабадки имала је последњих дана свега.

— **Хрватски средњешколци не могу мењати школе.** Како се из Загреба јавља, хрватско министарство просвете објавило је наредбу, према којој ученици средње школе убудуће неће моћи да мењају своју школу без нарочито оправданог разлога. За мењање школе даваће посебне дозволе министарство просвете, на основу молби ученикових родитеља.

— **У Швајцарској заведен и трећи безмесни дан.** Како швајцарски листови саопштавају, влада је завела по свима ресторанима и јавним локалима и трећи безмесни дан. Оскудица у месу у Швајцарској узела је у последње време велике размере.

— **Животне намирнице за Грчку.** Јављају из Атине: За помоћ грчком становништву у Солуну, из Румуније извезено је у Грчку 100 тона разних животних намирница, и онде расподељено бесплатно.

— **Умро у 105-ој години.** У Нађсенашу умро је, у сто петој години, пензионисани учитељ Бенјамин Ферки. Рођен 1837, он је у 20 години тек почео да учи, а 1900 је пензионисан. На гроб га је испратила многобројна родбина: 3 сина, 12 унука, 30 праунука и 42 чукунунука. Покојник је све до последњег дана био здрав, једино му је вид у последње време био попустио. Смрт га је затекла у наслоњачи, у сну.

— **„Сигнал“ излази и на српском језику ћирилицом.** Познати немачки илустровани лист, који излази на разним европским језицима, од сада ће излазити стално и на српском језику ћирилицом.

Данас по подне у 6 часова у свечаној сали Градске куће

издаће се награде мајкама са много деце

Као што смо недавно јавили, Земаљски фонд за заштиту народа и породице дозначио је Градској управи 600 пенга и 20 значака, с тим да се уочи празника Св. Стевана награде мајке са много деце. Са своје стране велики жупан г. др. Фернбах Петер додао је као прилог 400 пенга, претседништво Занатске корпорације 100 пенга, претседништво савеза Барош 100 пенга и Савез Лабор 100 пенга, тако укупна свота, која ће се изделити, износи 1500 пенга.

Свечано издавање награда обавиће се данас у среду, у 6 часова поподне, у свечаној дворани Градске куће. Том приликом одржаће говор заменик градоначелника г. др. Хорват Казмер, који ће у име Њене Преузвишености Супруге Регента издати награде и одликовања. Како се сазнаје, биће награђено преко 20 мајки које имају много деце.

— **Састанак интернационалне филмске коморе у Брислу.** Јављају из Брисла да је онде одржан састанак међународне филмске коморе, на којој су биле заступљене, својим делегатима, Немачка, Мађарска, Хрватска, Словачка и друге европске државе.

— **Добровољно ватрогасно удружење** у Ујвидеку приређује 20 августа, на дан Св. Стевана, у просторијама „Стрељане“, у циљу набавке потребних пожарних справа, забаву „Логоровање ватрогасаца“, са игранком, наградним куглањем и разним другим забавним приредбама, на које се позивају гости из Ујвидека и околине. Почетак је у 4 сата поподне, а улаз бесплатан. — Пре подне истога дана, после службе у кат. катедрали, и заклетве нових ватрогасаца, одржава се, у 10.30, ватрогасна вежба пред Марошевом гостионом (угао Ракоцијеве и Левес улице). У 15 часова поподне је концерт ватрогасне капеле.

— **Изгубљени кључеви.** Један господин, који је 8 о. м. изгубио својих пет кључева на ланчићу, између хотела „Ержебета“ и Хортхи Миклош булевара, умољава поштеног налазача да кључеве преда у администрацији „Нове поште“, Орсагзасло трг 6/I.

— **У пажњу трговцима ципела у Ујвидеку.** Удружење трговаца у Ујвидеку моли све своје чланове, трговце ципела, да у властитоме интересу дођу у среду, 19 августа, у подне у 12 часова на конференцију која ће се одржати у Трговачком дому. На конференцији ће вођство секције дати упутства о свему што је у вези са обавезним пријављивањем обуће, и истовремено ће разделити тисканице потребне за ту пријаву.

— **Уштеде хрватских радника у Рајху.** Како јављају из Загреба, хрватски радници у Немачкој послали су у јуну 6 милиона марака уштеђена новца својим породицама.

— **Виноградари из Сабадке у великом броју** су посетили у недељу град Кишкунхалаш, где је виноградарство знатно развијено. Виноградарима из Сабадке прикључили су се и претставници градске власти са подградоначелником др. Секељом на челу. У Кишкунхалашу су свечано дочекани од власти и виноградарског удружења.

— **Нове поштанске марке.** М. кр. пошта на иницијативу мађарског Црвеног крста и Земаљског савеза ратних инвалида, пустиће у промет почетком септембра четири врсте нових поштанских марака. Прва марка, у основној вредности 3 филера, са доплатком од 17 филера приказује операцију са давањем крви. Друга марка од вредности 8+20 филера, приказује неговање рањеника, а трећа од вредности 12+50 филера приказује два радио-телеграфиста и поштанског голуба под насловом „Брига“. На маркама од вредности од 20+1 филер, приказане су часне сестре, које негују децу. Ове марке биће у оптрачају до 31 октобра.

— **У Француској пожар уништио читаву шуму.** Како се из Париза јавља, у јужном француском департману Гар пустошио је велики пожар на пространом шумском подручју. Пожар који је трајао неколико дана, уништио је све кестенове.

— **Самоубиство чувеног филмског композитора Нела.** Како амерички листови јављају, филмски композитор светског гласа Нел, који је компоновао музику за чувене трик-филмове Волта Дизнија, извршио је самоубиство на свом имању у близини Лос Анђелоса. Револверски метак погодио га је посред мозга.

— **Убица из Мохола** Петар Зедник напао је ножем Петера Лашу, који је услед задобијених рана после неколико дана умро. Зедник је у Сабадки осуђен на 5 година робије, али апелација му је казну смањила на три и по године. Ову казну сада је и Касација потврдила. Пресуда му је јуче саопштена у Сабадки.

— **Прве половине септембра уџбеници се могу куповати до 7 часова увече.** Према наредби Министра трговине и саобраћаја, модификована је наредба о затварању књижара и трговина папира. Према томе, све оне књижаре и трговине папира, које су досада затварале радње пре 7 сати увече, од 1 до 15 септембра могу држати радње отворене до 7 часова, ради продаје уџбеника.

— **Ухапшен због шверца људи.** Рожа Тамаш, из Нештина, чамцем је превезао на бачку обалу Славик Андраша, који је надлежан у Дунагалошу. Од Славика је за ову услугу добио 200 куна. Против Славика ће административне власти повести поступак, а Рожа је ухапшен и као странац држављанин биће интерниран, пошто је утврђено да се он већ од раније бави илегалним превозом људи.

— **Др. Павле Борота,** специјалиста за кожне и венеричне болести, вратио се и поново ординира од 9—11 и од 4—6. Зрињи Илона ул. 48. Телефон: 21—53 1270

Градоначелник сл. кр. града Ујвидека

2559/1942.

ОБЈАВА

На основу пристиглих пријава, извештавам да је на територији нашег града, у најважнијој храни наше стоке, луцерки и врстама детелине, у веома великој мери раширена вилина косица.

Стога скрећем пажњу пољопривредника на 51 § зак. чл. XII из 1894, који говори о пољопривреди и пољској полицији, а по којем је сваки поседник обавезан да на целом подручју свога поседа вилину косицу истреби чим се она појави. Најцелисходније је заражена места прекопати, покрити сламом и сагорети. Затим се празна места могу поново засејати луцерком или којом врстом траве. Пошто је вилина косица веома заразна, треба пазити да она не опадне. Зато, пренос нека се не обавља у корпи, него у џаку.

С обзиром на важност тамањења вилине косице, упозоравам пољопривредника да ко занемари истребљивање, или пропусти то учинити, извршује преступ и сем казне, истребљење ће се дати обавити на његов властити трошак.

витез др. Нађ Миклош с. р.
градоначелник.

—(●)—

Апровизационо звање сл. кр. града Ујвидека

Бр. 2559/1942.

ОБЈАВА АПРОВИЗАЦИОНОГ ЗВАЊА

Апровизационо звање саопштава грађанству, у односу на нов поредак у погледу требовања ципела и расподеле карата за ципеле, да се потраживања за ципеле, ђонове и др., могу предати само између 1 и 10 сваког месеца, док се издавање карата обавља између 10 и 30 у месецу. Истовремено се саопштава градском становништву да Апровизационо звање прима странке само од 10 до 13 часова.

Апровизационо звање.

—(●)—

— **„Кад нећеш бити мој — нећеш бити ничији“** — узвикнула је Розалија Ерњеш, 36 година стара жена из Кишхеђеша, испаливши метак из револвера на свог љубавника Шандора Лукача, који је пре три месеца напустио. Она није могла да преживи то, па је одлучила да га убије. И сада, када се састала с њим код железничког моста, после краће препирке испалила је на њега метак, који га је погодио у трбух. Лукач је пренет у санаторијум у Топољу. Његово стање је врло тешко. Ухапшена је и супруга Томе Дудаша, од које је узајмила револвер, који је она држала без дозволе. Истрага је у току

— **Измена старих југословенских таксених марака и меница** извршиће се и у Сабадки. Свако ко има старе југословенске таксене марке или меничне тисканице у вредности од преко 2 динара, а жели да се обештети, треба да о томе поднесе пријаву Финансиској контроли у Сабадки.

— **Изгубила новчаник са 300 пенга.** Попић Тинка, са станом у Холо ул. бр. 44, изгубила је новчаник са 300 пенга, обртницом и пријавницом на живинској пијаци, у току јучерашњег дана између 8 и 9 часова ујутру. Овим путем умољавам поштеног налазача да новчаник уз добру награду преда у редакцији „Нове поште“, Орсагзасло трг. 6/I.

Око цео свет

Лепоте западне Европе

Амстердам, Рембрантова варош

Међу лепим земљама у западној Европи, прво место заузимају Француска и Холандија. Холандија цела личи на једну велику, шарену, мирисну и дивну башту. То је земља лала и разног другог цвећа, које се у огромним количинама налази по целој земљи. Холандија је поред тога чувена и по својим ветрењачама, чија романтика се још и данас гаји у народу.

Лепа холандска варош Амстердам налази се на реци Амстал, по којој је и добила свој назив још 1275 године. То је варош у којој се чудно мешају прошлост и данашњица, али у веома пријатном складу. Људи су се ту одувек борили за земљу и повећање вароши. Тај посао је, међутим, ишао тешко, јер се земљиште за грађење кућа у Амстердаму просто морало отимати од мора и реке.

Коме се пружи прилика да прође кроз Амстердам и упозна са његовом лепотом и шаренилом, тај добија утисак као да гледа у неки живо колорисани калеидоскоп. Ту се слика стално мења и увек је жива и интересантна. У старој вароши и предграђима има много малих, кривудавих, старих улица, док је у центру све модерно, потпуно западњачко.

Амстердам је пун цркава и његови црквени торњеви високо, гордо стрче. Најчувенији је „торањ вике". Ту су се некада скупљале Холанђанке и виком и плачем испраћале своје мужеве, синове или браћу, који су полазили на море у далеки свет. Холанђани су типичан народ морепловаца.

Нема сумње да Амстердам спада међу најинтересантније вароши на свету. У тој вароши се некада родио велики сликар Рембрант и цела варош је још и данас везана успоменама за њега. Амстердам је по трима стварима чувен у целом свету: по свом пристаништу, зоолошкој башти и државном музеју.

Државни музеј има безброј просторија са галеријама слика. Рембрант је ту нарочито истакнут. Многи странци данима и недељама обилазе музеј и не могу довољно да се нагледају сликарских ремек дела.

Али није државни музеј једини музеј Амстердама. Ту се нижу музеји као у ретко којој другој вароши. Сликари су одувек ту имали доста инспирације. Довољно је било да оду у живахну и увек бујну амстердамску луку и нађу хиљаду мотива за свој уметнички рад.

У амстердамским музејима се налазе слике старих мајстора, који се још никада ни на једној изложби van Амстердама нису могле видети. Све те слике имају легендарну славу, као да су била жива бића... У Амстердам вреди доћи већ и због ових слика.

Амстердам, не без права, називају „Северном Венецијом". И стварно, ова лепа холандска варош донекле потсећа на Венецију. Она није само варош уметничких творевина, варош музеја, него је веома напредна и у привредном и финансиском погледу. Амстердамска берза је позната у целој Европи и са њеним курсевима пословни свет стално озбиљно рачуна.

Привредни живот

Стање усева у земљи

У извештају Државне мађарске пољопривредне коморе дат је следећи преглед садањег стања усева у земљи:

Житарице су по каквоћи добре. „Викторија" и „експрес"-грашак дали су, уопште, осредњи принос. Развој окопавина је у сувом јулском периоду застао, али крајем јула и првих дана августа наступело кишовито време поново је потакло и њихов развој. Лан је дао осредњи принос.

Трешња и вишња дала је ове године добар осредњи род. Кајсија је родила само слабо, а може се рачунати и на осредњи род јесење и зимске јабуке. За развој кухињских биљака време је, уопште, било повољно.

Виногради обећавају добру, чак местимично обилну бербу. Пероноспора досад није нигде проузроковала озбиљнију штету. Газде са бригом иду берби у сусрет, пошто не располажу са довољно празних буради.

Суво време је нарочито погодовало сточној пићи, која је увезена у доброј каквоћи. Јулско топло време, међутим, неповољно је утицало на развој ливада и пашњака. Пашњаци који леже сувље, на много су се места спржили, и стога исхрана стоке на много места задаје брите пољопривредницима.

Сточарство се, уопште, креће на досадањем нивоу. Газде се, услед регулисања цене млека, са више воље баве одгајивањем рогате марве. На вољу к свињарству исто је добро упливисало регулисање цена товних свиња. Томе насупрот, досада већ наступеле оскудице тешко ће се моћи надокнадити. Здравствено стање стоке задовољава. Сточна пића је по каквоћи добра, но по количини је принос слаб и стога се, како изгледа, може рачунати са оскудицом сточне хране.

И живинарство се креће на досадањем нивоу. Одгајивању живине даје потстрека велико интересовање за живину.

Хектарски приноси у пољопривреди Мађарске

У своме завршном чланку, о путевима за повишење жетвених приноса у мађарској пољопривреди — о чему је „Пестер Лојд" повео анкету, и објавио низ стручних написа — г. др. Мученбахер Емил, пословни директор Земаљског агрикултурног савеза, даје за сразмерно ниске просечне жетвене приносе у Мађарској следеће занимљиво образложење:

Жалосно је да хектарски приноси у Мађарској током последњих деценија тако споро расту. Тај неповољни развитак је, међутим, делом последица континенталне климе, екстремних временских прилика, оскудице капитала; а и велико удаљење од тржишта потрошње, као и високи транспортни трошкови, заосталост у водним регулацијама, врло висок број малих предузећа са оскудним инструкцијама, па и оскудност стручног образовања пољопривредника утиче овде осетно.

Међутим, при упоређењима не сме се мотрити само на земаљске просеке. Према исказима Централног статистичког звања, показују се у 14-годишњем просеку јака померања између приноса малих и великих поседа, утолико што просечни приноси са малих поседа заостају иза великих код пшенице за 30%, код ражи за 27%, код јечма за 32%, код зоби за 28%, код кукуруза за 15%, код кромпира за 23%, код шећерне репе за 24%, код сточне репе за 17% и код детелинских усева за 11%. С друге стране, и интернационално упоређење са просечним приносима земаља које увозе житарице није меродавно, него, напротив, морају се мађарски просечни приноси упоредити са приносима земаља које извозе житарице. Такво упоређење, у просеку дужег периода, показује да Мађарска стоји међу земљама извозницама жита на првом месту.

Код пшенице, просечни принос у Мађарској износи 7.8 мтц по кат. јутру, док те цифре у бившој Пољској износе 6.7, у Бугарској 6.2, у Канади 5.9, у Аргентини и Румунији 5.2, у Аустралији 4.3, а у Совјетској Русији 4.2 мтц. И у ражи, јечму и зоби Мађарска показује међу свима овде набројаним земљама највеће просечне приносе.

У земљама које увозе житну храну, високе заштитне царине осигуравају пољопривредницима више цене, тако да они могу да више инвестирају у своју производњу, да више троше на вештачко гнојиво, пољопривредне машине итд., и да држе бољу стоку и већи број сточних грла. К томе још долазе повољније климатске прилике, тако да су те земље, разумљиво, у стању да постигну и више просечне жетвене приносе. Земље извознице, напротив, при уновчавању својих продуката јако су зависне од формирања цена на светском тржишту, и, да би могли конкурисати, морају да гледају да спуштају своје производне трошкове, што првенствено иде на рачун инвестиција, а с тиме и на рачун интензитета свога пољопривредног газдинства.

КЛАЂЕЊЕ СЕ ЗНАТНО ОТЕЖАВА У ШВЕДСКОЈ

Шведска влада је недавно поднела парламенту законски предлог, којим се жели знатно да ограничи клађење у Шведској. Оно је у последње време постало права болест и веома штетна пасија. Према владином предлогу, опкладе ће се убудуће моћи закључивати само посебном краљевом дозволом. Они који се буду кладили без дозволе биће најстрожије кажњени. Ова нова мера шведске владе погодила би страсне спортисте, који се нарочито много кладе за време фудбалских утакмица. Клађење ове врсте у последње време узело је размере опасног хазардирања у Шведској.

*

ЦЕЛАТСКО МЕСТО О КОЈЕ СЕ КАНДИДАТИ ОТИМАЈУ

У Швајцарској до скора није постојала смртна казна. По новом закону о заштити државе, заведена је казна не само за политичке кривце, него и за убице и разбојнике. Тако је недавно на вешала осуђен слогласни разбојник и вишеструки убица Петер Вајнинг. То би требало да буде прво вешање после ступања на снагу новог закона о смртној казни у Швајцарској. Министарство правде је с тим у вези расписало стечај за место целата. Већ после два дана јавило се као кандидати за то место 58 мушкараца. Неки од њих су бесплатно понудили своју службу држави. Један од њих је студент медицине, други месар, трећи бивши књиговођа. Један је тражио месечну плату од 2.500 франака.

Укрштене речи

Број 177

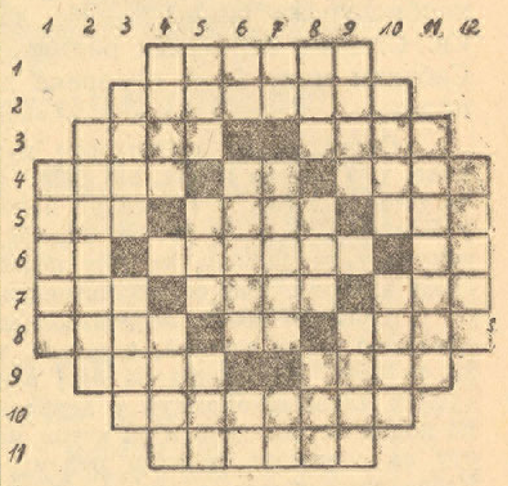

Водоравно: 1) Оркан. 2) Уређај. 3) Један минерал — годишњак. 4) Склониште — два сугласника — предворје. 5) Америчко мушко име — ратно оружје — здраво (латински). 6) Ја (енглески) — предграђе (турски) — пакао. 7) Блато — јапански министар иностраних послова — сања. 8) Делић материје — ова — букет. 9) Воља (турски) — марка авиона. 10) Избацивање лаве. 11) Провалије.

Усправно: 1) Лан од банане. 2) Становници једног континента. 3) Син мирмидонског краља Пелеја — финска женска полувојничка организација. 4) Планина у Европи — сугласник — размер. 5) Сукоб — шаховски израз — алкохолно пиће. 6) На (немачки) — јунак Сервантесовог дела — два сугласника. 7) Два сугласника — јачина — ко (француски). 8) Узвик — телефонски позив — звер. 9) Место у Француској — свеза — женско име. 10) Јужно воће (у падељу) — шаш. 11) Средњи Исток (у падежу). 12) Мек сугласник.

РЕШЕЊЕ УКРШТЕНИХ РЕЧИ

Број 176

Водоравно: 1) Ур — та — Ра — В(елислав) С(пасић). 2) Лотосов Цвет 3) Аман — ћуп — иоле. 4) Рам — Кемал — јун. 5) Нур — фер — евр. 6) Рикардо. 7) Тла — муф — ода. 8) Руе — ситан — срп. 9) Умна — тај — Лика. 10) Коагулација. 11) Ар — ај — ла — ен.

Усправно: 1) Улар — рука. 2) Роман — тумор. 3) Тамурлена. 4) Тон — к — Риа — с — ага. 5) Ас — ћеф — к — мит — ај. 6) О — уме — а — УТА — л. 7) Р, в — пир — р — фај — ал. 8) Аци — л — Едо — н — Аца. 9) Војводски. 10) Велур — арије. 11) Стеа — план.

ПРИВРЕДНЕ ВЕСТИ

= **Нови поредак на италијанском винском тржишту.** — Према новим одредбама, од целокупне производње вина у Италији, у овој години, 20% је блокирано у корист министарства пољопривреде, које ће са тим количинама учинити расположење за војне сврхе. Иначе, целокупна остала продукција стоји отворена за слободно тржиште, само ће се водити надзор да цене за нормална потрошачка вина, са 21 литром по алкохолном степену, остану у велетрговини непромењене. Под „потрошачким вином" разумеју се три разна типа са одређеном минималном садржином алкохола.

= **Румунска со за Бугарску.** Министарски савет у Софији одобрио је увоз од 40.000 тона камене соли из Румуније

= **Румунија побољшава своје свињарство.** Одгајивачи свиња у Румунији основали су друштво за побољшање пасмина свиња у земљи, чије се средиште налази у Централном савезу пољопривредних синдиката.

наука и живот

ВРЕМЕНСКА БОЛЕСТ

Да човечје тело стално зависи од временских прилика и њихових промена, то је давно позната ствар. Немачки научник др. Бернхард Дибл је утврдио опитима, да извесна струјања у атмосфери врло неповољно утичу на људски организам, па могу да изазову и разна обољења. Специјални упливи из атмосфере могу код човека да изазову такозвану „временску или метеоролошку болест", при којој највише страда срце. Др. Дибл је пронашао једну методу, помоћу које се штетне последице временске болести могу уклонити, а каткад и предупредити.

✶

КАКО НИКОТИН УТИЧЕ НА КРВОТОК

Научници су опитима утврдили, да се врхови на ногама хладе услед пушења, под упливом никотина. Температура прстију на ногама се услед пушења смањује често за 2.5 до 7.3 степена према осталим деловима тела. Претпоставља се да никотин снажно утиче на крвоток и у финим крвним жилицама прстију ногу крвоток се знатно успорава, због чега долази до хлађења. Кад се престане са пушењем, температура се опет повисује до нормале.

✶

ХРКАЊЕ НЕ ШКОДИ СРЦУ

Многи људи верују да је хркање штетно по здравље и да неповољно утиче на срце спавача. То није тачно. Хркање самом спавачу николикo не шкоди, оно више смета околини, лицима која у истој соби спавају. Лежање на леђима појачава хркање. Лица која желе да се ослободе хркања, нека посете лекара специјалисту за болести грла и носа, јер узрок хркања се обично налази у тим органима. Лекарским мерама, евентуално безопасном операцијом, зло се може лако уклонити.

ПРИЧА „НОВЕ ПОШТЕ"

ЧОВЕК ЈЕ ДОБАР

Марио Кончини

Чим је мало попио, Николо Венути почео је одмах да филозофира. Једног вечера — било је хладно кишовито вече — Николо је свратио у крчму код „Веселог морнара". После хладне влаге и леденог ветра он је дрхтао целим телом и стискао своју танку блузу уз груди. Заузео је место поред камина натовареног цепаницама, а затим је по својој старој навици певушио и затражио од крчмара чашу ракије. Кад је био искапио грећу чашу, већ је пао у филозофски занос и почео је присутним гостима да прича:

— Свет је велико чудо, а у њему је највеће чудо сам човек. Човек није у стању да буде увек добар, чак и ако има и воље за го. А иначе човек је чудесно биће. У њему се налазе један поред другога рајска доброта и сва зла пакла.

— Престани већ с тим будалаштинама, Николо, — осорно је узвикнуо на њега стари крчмар. — Испи своју порцију ракије, па пођи кући. Немој да брбљаш којешта. Шта би ти могао знати о људима?

— Сињор Марино, — одговорио је Венути замишљено, — ви сада говорите као неки идиот, седите у овој смрдљивој крчми и не видите људе онакве какви су, јер никада не залазите међу њих, а народ треба упознати. Ја сам, да знате, баш пре пола сата имао прилике да се упознам са народом, и то је било онда кад се моја лепа крзнена бунда налазила на мени. То је била бунда! Изјутра је била постављена раскошном свилом, а споља украшена дугим топлим крзном, али, на моју несрећу пред кућом старог Пијетра Грегориа изненадно је стао пред мене непознати мушкарац из народа, уперио револвер према моме челу и рекао:

— Брате! Ја зебем. Мени је потребна твоја бунда!

Неколико тренутака смо се гледали и обојица насмејали, што је био доказ да смо ми ипак добри и пријатни људи, а затим сам му одговорио:

— Брате, своју бунду ти не могу дати, јер је мени потребна! — и опет смо се добродушно смејали један на другога.

Мало доцније, непознати ми је добацио:

— Чуј ме! Ако ми ти не будеш дао своју бунду бићу приморан, хтео не хтео, да те убијем. А ако си ти већ мртав, тада ти више неће бити потребна бунда...

И мени је одједном постало све јасно. Увидео сам да је он у праву. Шта би и могао да учини један мртвац са бундом? Дакле, без размишљања скинуо сам бунду и предао непознатом. Могу рећи да је у њој веома елегантно изгледао. Док сам му ја срдачно стегао руку, он ми је рекао:

— Баш ти хвала на братској услузи. То ти никада нећу заборавити...

— Брате, — упитао сам га ја на то, — куда се ти спремаш сада?

— Куда, пошто располажем са раскошном бундом, — одговорио је смејући се, — отићићу у крчму код „Лепог радника" и искапићу неколико чашица вина.

— Па мене се ништа не тиче шта ти хоћеш да радиш и куда хоћеш да идеш. Али ти си симпатичан и доброћудан човек и ја бих желео да ти дам пријатељски савет. Послушај ме, брате, и одустани од намере да своје вино пијуцкао код „Лепог радника"!

— А зашто не бих отишао тамо? — упитао је непознати, љупко се осмехујући.

— Брате, — рекао сам му ја на то енергичним гласом. — Ни по коју цену немој да одеш тамо, јер видиш... ову бунду, ову дивну топлу бунду ја сам тачно пре једног сата баш из крчме код „Лепог радника" дигао са чивилука.

И Николо Венути завршио је своје занимљиво причање овим филозофским речима:

— И реците ми сада, господо, зар није човек, узевши у суштини, упркос свима манама и својим злима, ипак, безазлено дете природе?

хумор

АРТИСТ КОЈИ ГУТА САБЉЕ ..

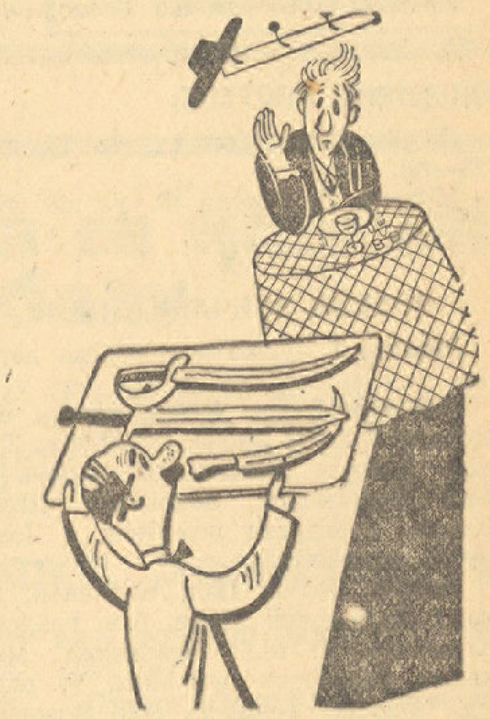

— Хвала, немојте данас ниса пр' апетиту.

Тајна смрти Џеса Вуда

43

Едвард С. Тејлор

— За име божје, шта хоћете од нас? — упитала је, цвокћући зубима.

— Засада тражим од вас само толико, да останете мирни! Ништа вам се неће десити, ако поступите по нашим налозима.

Онај здепасти ми је пришао, заповедивши:

— Дајте ми тај накит!

— Шта ће вам? Па то је фалсификат без вредности, — покушао сам да се противим.

— Не забадајте нос у туђе ствари! Или ћете га дати, или ћу вас убити! !

Предао сам му кожни етуи са накитом. Бандит га је погледао и одмах стрпао у џеп. Затим ме је опипао по џеповима. И у задњем џепу панталона нашао је револвер. Он је, кезећи се, рекао:

— Оваквом зеленбаћу није потребно оружје! А сада окрените се према зиду и не мичите се!

Поступили смо по њиховој заповести.

— Хвала, сад је у реду! Овако ћете остати пет минута. Ваше покрете ћемо контролисати. И погинућете, ако се само за једну секунду раније окренете. Зажмурите!

Могу рећи, било је више него непријатно са затвореним очима стојати пред зидом. Најзад, ми нисмо били начисто са њиховим намерама. Није било искључено да су нас само зато ставили поред зида, да нас лакше убију. Сконцентрисао сам сав свој слух. Чудно! Као да су оба бандита по соби у кругу шетала. Напослетку, кораци су се све више удаљавали. Нисам знао колико је времена отада прошло, можда два, можда пет минута.

Још пре него што смо се окренули, чули смо иза нас зачуђени глас:

— Шта се то са вама десило? Зашто стојите пред зидом?

Окренуо сам се. На прагу собе стајао је инспектор Браун, а иза његових леђа, полициски фотограф.

— Но, ови су рано стигли да фотографишу накит! — помислио сам са злурадошћу, док је мистрес Вуд укратко испричала Брауну наш необичан доживљај.

Инспектор је нешто крупно опсовао, рекавши:

— Ех, сада нам је пропао наш план! Отмичари покојног фабриканта однели су сада са собом и фалсификат огрлице. Нажалост, ви сте им исувише много времена оставили да ишчезну, мистер Смит!

Да, инспектор је био у праву. Ја сам се овом приликом мало кукавички понашао. Али због тога се сада није вредело секирати.

— Када сте дошли у вилу, господине инспекторе, — упитао сам, — нисте ли, можда, видели она два ниткова?

— Ми никога нисмо видели. Али, она хуља собар шуњао се око капије и тобоже чистио кваке. Али ја ћу већ са њим разговарати.

Инспектор се нагло окренуо и изјурио из собе, а ми остали за њим. На улазу у хол сусрели смо собара. Изгледа да је већ довршио чишћење кваке на капији. У руци је имао крпу.

— До сто ђавола! Ко су била она два мушкарца, које сте ви пустили у вилу? — дрекнуо је на њега Браун.

Собар се страшно уплашио, почео да муца и жмиркајући очима, одговорио:

— Они су ми рекли, да по вашем налогу желе да говоре са мистрес Вуд. Претставили су се као детективи.

— Какви детективи! — беснео је Браун. — У рукама су имали револвере и мистрес Вуд и мистер Смита приморали да им предаду накит!

— Немогућно, — промрмљао је собар.

— Немогућно је због тога, што су невероватно сталожено и мирно прошетали кроз капију, као да су из своје куће излазили.

Данас

Среда, 19 август 1942.
Лудвик. Преображење Господње.

✶

ДЕЖУРНЕ АПОТЕКЕ:

Попић, Јокаи Мор ул. бр. 13 (тел. 23—79).

Михелс, II. Ракоци Ф. ул. 68 (тел. 29—51).

✶

РОЂЕНИ, ВЕНЧАНИ, УМРЛИ

Рођени: 1 мушко и 3 женска детета.

Венчани: Балог Антал, ткачки помоћник и Клем Илона, домаћица; Фехер Алберт, железнички радник и Бал Францишка, домаћица; Штал Кароль, браварски помоћник и Јожа Јуди, домаћица.

Умрли: Кочиш Пал, надничар, 84 год.; Бербатовић Јован, бив. градски служитељ, 62 год.; Фанчевић Михаило, берберски помоћник, 27 год.; уд. Марфи Јулијана рођ. Боровић, домаћица 78 год., уд. Јенеи Ева рођ. Идеи домаћица, 81 год.; уд. Томан Розалија рођ. Чефко, 93 год., старица из убошког дома; Розенберг Херман, бив. учитељ играња, 76 год.; Келер Јожеф, одојче 6 месеци; Дамјановић Шандор, одојче 8 месеци; Настић Светозар, малопоседник, 74 год.; Фанчевић Игнац, молерски помоћник, 62 год.; Гал Магдолна, модискиња 22 год.

✶

РАДИО

19 август 1942

БУДАПЕШТА. 5.00: Чланови породица хонведа шаљу поруке на фронт са Међународног сајма ● **7.00:** Јутарња музика ● **10.15:** Концерт салонског оркестра, пренос са Међународног сајма ● **11.20:** Оперски одломци ● **12.10** Оркестарски концерт ● **14.00:** Концерт оркестра речне флотиле ● **15.20:** Пренос салонског концерта из Кашо ● **17.15:** Из програма радио оркестра ● **17.55:** Хор Левенти из Мезекошведа ● **19.20:** Циганска музика ● **23.25:** Музика за игру.

✶

ОДЛАЗАК И ДОЛАЗАК ВОЗОВА

За Будапешту: 5.55 (брзи), 13.31, **16.24 (брзи).**

За Сабадку: 4.31, **8.14 (убрзани моторни, веза за Зомбор).**

За Зомбор: 3.53, 10.37, 13.48 (директан за Паланку), 17.06.

За Обече, Зенту, Сегед: 5.30, 14.00 (само до Обечеја), 16.33.

За Тител: 6.26, 20.27.

Из Будапеште: 7.38, **11.57 (брзи), 22.53 (брзи).**

Из Сабадке: 19.31, **20.10 (убрзани моторни)**

Из Зомбора: 7.32, 10.26 (директан из Паланке), 12.47, 20.13.

Из Сегеда—Обечеја: 7.28 (Из Обечеја), 10.05, 19.46.

Из Тителa: 6.24, 16.11.

✶

ИЗВЕШТАЈ СА ПИЈАЦЕ У БУДАПЕШТИ

Цене на велико

18 август 1942

Нов кромпир, крупан, роза, кг. 60—1 п., нов кромпир, ситан, кг. 30—60 ф.; црни лук, пушла, 26—40 ф.; бели лук, пушла, 50—70 ф.; бундева, комад 12—16 ф.; першунов корен, пушла 20—38 ф.; шаргарепа, пушла 24-50 ф.; келераба, пушла 6—12 ф.; зелени пасуљ, кг. 30—50 ф.; патлиџан кг. 20—40 ф.; зелена салата, главица 10—18 ф.; краставац, комад 12—28 ф.; млад кукуруз за кување, комад 13—20 ф.; купус, главица 28—36 ф.; кељ, главица 35—50 ф.; карфиол, главица 60—1.60 п.; спанаћ кг. 40—50 ф.; кисељак кг. 30—50 ф.; зелене паприке, ситне, комад 2—4 ф.; бабуре, комад 3—10 ф.; печуркеe кг. 5—6.80 п.

СПОРТ

Спорт у унутрашњости

НОВ КЛУБ У БЕГЕЧУ

Ових дана иницијативом неколицине водећих спортиста, основан је у Бегечу нов клуб Ск. Ратар. Већи део спортске омладине Бегеча уписао се у овај клуб, те се са правом очекује да ће у најскоријем времену постићи и жељене резултате. Ск. Ратар ће одиграти већ данас своју прву пријатељску утакмицу са домаћим БАК-ом. Клупске просторије, као и прву припомоћ за оснивање новог клуба, дао је претседник Ск. Ратара *Живојин Милошевић*, трговац из Бегеча.

СК ПАРАГ—СК БАЧТОВАРОШ 2:1 (1:0)

Ова реванш пријатељска утакмица одиграна у Параге, завршила се сигурном победом домаћих са 2:1 (1:0), иако су домаћи били много надмоћнији, те би према игри заслужили бољи резултат. Победник је изашао у саставу: *Милић, Црњански, Алимпић, В. Аничин, Голубовић, Прерадов, Аничин С., Алимпић Г. Боижн, Живанов и Бећанов.* Своју надмоћност победник није изразио у головима захваљујући неефикасности и неодлучности навале пред голом. Најбољи на терену био је центар-халф Голубовић. Код гостију је одлично играо десни бек Станојев. Голове су дали: Васа Алимпић и Стева Аничин, за госте Мрковачки. Судио је објективно Предић.

ФСК—СК ОПАЛ (ОПАЛАНКА) 3:1 (1:1)

У Офутаку је гостовао Ск. Опал из Опаланке, који је подлегао бољем домаћину са горњим резултатом. Утакмица је протекла у врло живом темпу. То је била једна од најлепших утакмица коју је до сада дао ФСК. Гости су такође били добри, али су ипак морали подлећи бољем и уигранијем тиму домаћих. Скоро за цело време игре, играло се пред голом гостију, и што резултат није био већи може се захвалити голману СКО-а, који је бранио изванредно. Ову лепу утакмицу готово је упропастио члан управе ФСК-а Мита Лаћов, који је из необјашњених разлога, улетео у игралиште за време игре и физички напао играче, тако да га је полиција отстранила са терена. Код домаћих најбољу игру дали су Букинац, Мајтан и Радованов, а код гостију голман, леви бек и центар-халф. Сва три гола за ФСК дао је Радованов, за СКО аутогол бека Момирова. Судио је објективно г. Јелчић. У недељу гостује у Офутаку одличан тим Ск. Спарта из Товаришева. Ово је реванш утакмица са ФСК-ом и то на отварању новог игралишта.

ДМКС—ШАЈКАШЂЕРЂ 3:3 (2:2)

У Петеревеу је пред 800 гледалаца, одиграна у суботу пријатељска утакмица између горњих клубова која се завршила нерешеним резултатом. Гости су показали доста добар фудбал, нарочито се истакао центар-халф Шовљански, који је био и најбољи на терену. Домаћи су на овој утакмици у сваком погледу подбацили, једино су добри били Понер и Хорват. Голове су дали за домаће Понер и Свирчев, а за госте центар и полутка. Судио је добро г. Шмит.

НСК (НАДАЛЈА)—СКСК (ОСИВАЦ) 5:1 (1:1)

Пред око 700 гледалаца, одиграна је у Надаљу пријатељска утакмица између горенаведених клубова. Домаћи су изашли у саставу: *Андрић, Сурдучки, Јоцков, Рајков, Ђаконов, Кавгић, Лаушев, Станимиров, Попов и Косанов.* Утакмица је очекивана са нервозом како од стране играча, тако од стране публике, јер је гост већ раније постизао врло добре резултате. Прво полувреме протекло је у наизменичним навалама, како са једне тако и друге стране. Захваљујући одличним одбранама, резултат првог полувремена је 1:1. Гости су свој први и почасни гол дали грешком голмана Андрића. Одмах иза овога гола домаћи су преко Лаушевог изједначили. У почетку другог полувремена Попов даје други гол, који је био и најлепши гол дана. Од тог момента НСК преузима игру потпуно у своје руке, диктира брз темпо преко крила, и игра се, углавном, пред голом гостију. Следи пенал из којег Јоцков постиже трећи гол. Нешто касније, Лаушев и Мажић дају четврти, односно пети гол. НСК је играо одлично, нарочито у првом полувремену. Одлични су били: Сурдучки, Мажић и Јоцков. ССК је био равноправан само у првом полувремену. Судио је објективно г. Шнајдер. У недељу НСК иде на реванш утакмицу у Осивац.

Р. Б.

СК ЛЕВЕНТЕ (ТИТЕЛ)—СК ЛЕВЕНТЕ (МОЖОР) 4:2 (2:2)

Пред великим бројем гледалаца одиграна је пријатељска утакмица између горњих клубова, која се завршила заслуженом победом домаћих. У првим минутима игре гости су имали иницијативу у својим рукама, али центар-халф домаћих Веребеш, успео је да повеже игру, тако да је домаћи СКЛ на крају био апсолутно надмоћнији. Голове су дали Марковић (2), Вујић и Грекса, а за госте лево крило (2). Одлични су играли Тилгер, на беку и Марковић на левом крилу. Судио је добро г. Ковач.

3

За Сент Иштван куп Солнок је победио Гаму са 1:0, а Ференцварош—Тереквеш са 5:1, према томе финалисти су Ференцварош и Солнок. Утакмица између ова два најбоља клуба у Мађарској игра се сутра увече на стадиону Електромоша.

Мађарска је у тенису победила Шведску са 7:1.

Загребачки Грађански на свом терену играо је у суботу против букурешког Венуса нерешено 3:3 (2:2). Истакао се нарочито центар навале Венуса Радулеску.

Хрватска је победила Словачку у пливању са 62:31. Хрвати су једино изгубили у ватерполу.

Тениска утакмица Италија—Хрватска у Виерђиу, првога дана је 1:1. Палада је изгубио а Барановић је победио.

За првенство Хрватске Конкордија из Загреба победила је у Сарајеву тамошњи Хашк са 2:1 (0:0).

САШК (СТАПАР)—ТУРУЛ (НЕМЕШМИЛИТИЋ) 7:2 (4:2)

У Стапару је одиграна у недељу једна од најинтересантнијих утакмица између потсавезног клуба Ск. Турул из Н. Милитића и домаћег САШК-а. САШК је после изгубљене игре у Турји овога пута играо одлично, и поврх свега, тако фер, да је за пружену игру добио и признање гостију. За овај успех САШК-а има се у првом реду захвалити тренеру г. Бељанском Владиславу-Бији, који је целе прошле недеље марљиво тренирао свој тим. Победник је изашао у саставу: *Поповић, Ивков, Катић, Мрђанов, Зарић, Марковић, Волић, Катанић, Јанчурић (Бељански), Лепчевић и Будимац.* У првом полувремену гости су у неколико махова угрожавали гол Сашка, али све њихове навале разбиле су се пред одличним бековским паром Ивков—Катић, који су са голманом Поповићем били ненадмашни. У другом полувремену домаћи су били апсолутно надмоћнији и ту своју надмоћност изражују у головима, постигнутим преко Лепчевића, Бељанског и Волића. САШК је овом приликом доказао да спада у ред најбољих горњо-бачких клубова, што доказује и тако висок резултат. У идућу среду САШК се састаје са Ск. Осивац. Горњу утакмицу судио је г. С. Ивков, са мањим грешкама на штету домаћих.

СК ЛЕВЕНТЕ/А—СК ЛЕВЕНТЕ/Б (ТИТЕЛ) 6:0 (1:0)

У Тителу је одиграна пријатељска утакмица између А и Б тима домаћег Ск. Левенте. Оба тима су показала доста добру игру, и Б тим је изгубио ову утакмицу кривицом голмана Болманца. Голове су дали Булатовић, Станојев (2) и Грекса (3). Од А тима лепу игру су показали: Буља, Грекса и Булатовић, а код Б тима Дедна, Морваи, Јовановић и Пејин II. Судио је г. Вечера Михаљ.

ЦЕНЕ НА ТЕМЕРИНСКОЈ ПИЈАЦИ

Извештај г. Николе Ружића, трговца на велико, ул. 13 априла 1941 бр. 20,

На зеленој пијаци цене су се јуче кретале овако: парадајз 18—20 ф. кг.; кромпир 35 ф. кг.; пасуљ 40—50 ф. кг.; купус 25—30 ф. кг.; кељ 30—40 ф. кг.; краставци 2—4 п. 100 ком.; лукац 50—60 ф. кг.; крушке 50—1.20 п. кг.; јабуке 50—1 п. кг.; паприке, бабуре 1.50—2 п. 100 ком.; паприке дугачке 50—60 ф. 100 ком.; бресквe 1.50—2.50 п. кг.; шљиве 50—60 ф. кг.; лубенице 20—25 ф. кг.; диње 20—25 ф. кг.; грожђе 1.50—1.60 п. кг.

МАЛИ ОГЛАСИ

стају до 10 речи 1.50 п., свака даља реч 10 ф. За оне, који траже службу, 50% јефтиније.

БЕРБЕРСКОГ ПОМОЋНИКА доброг радника прима за одмах салон Ткалац, Ујвидек, Хорти Миклош шугарут 14. 1275

ПАРНУ МАШИНУ Нихољсан бр. 8 у добром стању, може се видети код власника Жиак, Дилиомош. 1277

Одговорни уредник и издавач:
ВОЈИСЛАВ МАТИЋ

Ротациона штампа: „Уранија", штампарски завод и издавачко подузеће (власник Јован Келемен) за штампарију одговара Јосип Франк, II Ракоци Ференц ул. 50.
Рукописи се не враћају.